

การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติโดยภาคประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณี พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการ ดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง

The Examination of the Performance of the National Anti-Corruption Commission by Public Sector: Study in Case of the Circumstance Thai Prejudice old Glory's Tenure Serious

นายประยุทธ์ รักจุ้ย*
ดร.ตรีเพชร จิตมหิมา**
ดร.พัชมา จิตมหิมา**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ มุ่งศึกษา
วิเคราะห์ถึงแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับองค์การ
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ และกระบวนการตรวจสอบการ
ปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ โดยเฉพาะมุ่งค้นหาเพื่อให้เกิด
ความชัดเจนในประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติการณ์
ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรง
ตำแหน่งอย่างร้ายแรงของกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตลอดจนศึกษา
ค้นคว้ากระบวนการ และวิธีการในการมีส่วนร่วม
ของภาคประชาชนเพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจ
ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติโดยภาคประชาชน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ พบว่า รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติ
กลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐไว้ 4 กรณี
คือ (1) การตรวจสอบทรัพย์สิน (2) การกระทำที่
เป็นการขัดกันของผลประโยชน์ (3) การถอดถอน
ออกจากตำแหน่ง และ (4) การดำเนินการคดีอาญา
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมีประเด็นที่อาจกระทำโดยผ่านองค์กรตาม
รัฐธรรมนูญ หนึ่งในองค์กรดังกล่าวที่สำคัญ คือ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามหลักธรรมาภิบาล
(Good Governance) โดยมีอำนาจหน้าที่หลัก
ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่ง

*นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
**อาจารย์ที่ปรึกษา

ทางการเมือง และข้าราชการระดับสูง รวมไปถึงการเปิดช่องทางให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยผ่านคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขณะเดียวกัน หากกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ใช้อำนาจตามกฎหมายให้เป็นที่ยุติหาย ก็ต้องถูกตรวจสอบได้เช่นเดียวกัน โดยการตรวจสอบจากภาคประชาชนซึ่งเป็นไปตามหลักนิติรัฐ (Etat de droit) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 248 ได้บัญญัติกลไกและหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไว้โดยการกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาในกรณีที่เห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติกรรมที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 248 นี้ มีปัญหาในกรณีของคำว่า พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง โดยพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าถ้อยคำดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจนว่าการกระทำเช่นไรจะถือเป็นพฤติกรรมที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง การแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจทำได้โดยการกำหนดคำนิยามไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

โดยเฉพาะคำว่า พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรงนั้น หมายความว่า การกระทำความผิดอาญา การกระทำที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ความผิดในทางทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำที่เป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ส่วนหลักเกณฑ์ในกรณีที่ภาคประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการกำหนดกรอบไว้โดยกว้างๆ ยังขาดหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยภาคประชาชน ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจทำได้โดยการกำหนดรูปแบบ (Model) ที่เหมาะสมในการเอื้ออำนวยไปประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยภาคประชาชน ดังนี้

(1) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภาดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติออกจากตำแหน่งได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

(2) เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอ ดังกล่าวแล้ว ก็จะต้องส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการวิสามัญ ดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว เมื่อคณะกรรมการวิสามัญ ทำการไต่สวนเสร็จแล้วต้องส่งรายงานการไต่สวนกลับไปยังวุฒิสภา

(3) เมื่อวุฒิสภาได้รับรายงานการไต่สวนจากคณะกรรมการวิสามัญ แล้วประธานวุฒิสภาจะ

ต้องจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเร็ว โดยในการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งนั้น ให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาและลงคะแนนต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ มติของวุฒิสภาถือเป็นที่สุดและจะมีการร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกมิได้

(4) เมื่อบุคคลใดถูกถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการ ให้มีผลนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และผู้นั้นจะถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งใดในทางการเมือง หรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

คำสำคัญ: คณะกรรมการ ป.ป.ช./หลักการตรวจสอบอำนาจ/อำนาจประชาชน/การถอดถอนออกจากตำแหน่ง/การขัดกันของผลประโยชน์/พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง

Abstract

The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 enact the mechanism to examine the use of state power comprise of 4 cases ; these are (1) property inspection (2) the act of conflict of interest (3) the removal from office (4) criminal proceeding for political office. The examination of state power has an important issue which could be perform through the organization under the Constitution of the Kingdom of Thailand; That is the national anti-corruption commission (NCC Commission) which set up following the good governance organization by having

main duty to investigate the use of state power of incumbent political and the senior government official including provide the method for people sector participate in the examination of state power through NCC Commission at the same time. If the national anti-corruption commission use the power prescribing by law be damaging, they must be examine as the same way by the investigation from public sector under the state law principle (Etat de droit) . In addition, under The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2550 section 248 still legislate the mechanism and the regulation of the use of power of the national anti-corruption committee by specify the voter not less than 20,000 persons participate in the examination of perform their duties. The method is the number of people entitled to vote not less than 20,000 people has a right to request the president of the senate in case of such a national anti-corruption committee lack of objectivity, willful violation of the Constitution or laws, or circumstances that prejudice Old Glory's tenure serious may be required to a resolution of the senate shall vacate from office.

According to section 248 of The Constitution of the Kingdom of Thailand, has a problem in term of "circumstances that prejudice Old Glory's tenure serious". It can be seen that the term which provide in section 248 does not clarity whether the act will be hold the circumstances that prejudice Old

Glory's tenure serious. The resolution may be achieved by specifying the definition in the Act assemblies Constitution for the Prevention of Corruption Act B.E. 2542, especially, in the term "circumstances that prejudice Old Glory's tenure serious" refer to criminal offenses, offenses against official duties, offenses against duties in fairness, offenses against , offenses against duties by fraud and the constitute a serious disciplinary offenses.

In virtue of the regulation in part of public sectors, they shall be participate in the investigation of the performing of the national anti-corruption commission. This regulation widely specify the scope, it still absence of the substantial regulation in practical regarding on the proceeding of the examination of the performance of the national anti-corruption commission by public sector, which could be solve the following problem by provide the suitable model in order to apply with the performance of the national anti-corruption commission under public sector that should be consider as following;

1. the elector not less than 20,000 people has a right to request the president of senate due to withdraw the national anti-corruption commission under the regulation method and condition in according to the Act on the Prevention and Suppression of Corruption B.E. 2542

2. When the president of senate get the request, he must send the request to the extraordinary commission rapidly inquire the

fact. If he extraordinary commission finishes the inquiry, then they must send the report of inquiry to senate.

3. When the senates receive the inquiry report from the extraordinary, the president of senate must set up the senate meeting in order to consider the report. In the senate meeting, a resolution for the removal could be hold the voting not less than three-fifth vote of all members of the senate as available. Moreover, the voting must do by secret ballot. The resolution of senate shall be final and will be asked to remove any such person in reliance upon the same terms.

4. When the person being removal from position or ordered to leave from office, it valid on the date of the senate had the resolution of removal. Furthermore, the person shall be deprive the right to hold any position politics or in government service for a period of five years.

Keywords: NCC Commission/The principle of examination/public power/The removal from position/The conflict of interest/The circumstance that prejudice OLD glory's tenure serious

บทนำ

นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึง พุทธศักราช 2556 ระบบการเมืองไทยมีสภาพการแย่งชิงอำนาจการบริหารประเทศระหว่างระบบราชการทหารและพลเรือนฝ่ายหนึ่งกับนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งอีกฝ่ายหนึ่ง ประชาชนเจ้าของ

อำนาจอธิปไตยเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดแต่เพียงในนาม แต่หามีส่วนร่วมและอำนาจทางการเมืองที่แท้จริงไม่ สิทธิและเสรีภาพของพลเมืองได้รับความคุ้มครอง และมีการสร้างหลักประกันน้อยกว่าที่ควรจะเป็น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (Inspection of the Exercise of State Power) จากภาคประชาชน (Public Sector) มีน้อย สถาบันการเมืองอ่อนแอ กลไกตรวจสอบสถาบันต่างๆ ขาดประสิทธิภาพ กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของ ภาคพลเมือง (Direct Political Participation of the Public Sector) มีน้อย การเมืองการปกครอง ยังอยู่ในอำนาจของกลุ่มราชการและนักการเมือง จนกระทั่งเกิดสภาวะวิกฤติทำให้ต้องมีการปฏิรูป การเมือง เพื่อปรับปรุงระบอบการเมืองการปกครอง ให้ดีขึ้น และแก้ปัญหาระบอบการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังปรากฏในคำปรารภ (Preamble) ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีสาระสำคัญว่ารัฐธรรมนูญเป็นพื้นฐานสำคัญในการ ปฏิรูปการเมือง โดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงบัญญัติให้มีกลไกในการ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยจัดตั้งองค์กรตาม รัฐธรรมนูญ (Organs under Constitution) ขึ้น หลายองค์กรโดยบัญญัติให้มีกลไกในการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐให้แต่ละองค์กรแยกออกจากกันเป็น อิสระอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังกำหนดโครงสร้าง และกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้มีความเชื่อมโยงกับประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจเป็นไปด้วยความโปร่งใส (Transparency)

สามารถตรวจสอบได้ทุกมิติ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติ กลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐไว้ 4 กรณี คือ (1) การตรวจสอบทรัพย์สิน (2) การกระทำที่ เป็นการขัดกันของผลประโยชน์ (3) การถอดถอน ออกจากตำแหน่ง (4) การดำเนินการคดีอาญา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มีประเด็นที่อาจกระทำโดยผ่านองค์กร ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งหนึ่งในองค์กรดังกล่าวที่สำคัญ คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ หรือเรียกโดยย่อว่า (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นไปตามนัยมาตรา 6 แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

คณะกรรมการ ป.ป.ช. (The National Counter Corruption Commission) เป็นองค์กร ตามรัฐธรรมนูญองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญในการ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เป็นองค์กรที่พัฒนา มาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติและประพฤติมิชอบในวงราชการ หรือ เรียกโดยย่อว่า (คณะกรรมการ ป.ป.ป.) รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 270 บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ หน้าที่ในการป้องกัน และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยมีอำนาจตรวจสอบตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่ง (Person holding a Position) นายกรัฐมนตรี (Prime Minister) รัฐมนตรี (Minister) สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (Member of the House of Represent- atives) สมาชิกวุฒิสภา (Senator) ประธานศาลฎีกา (President of the Supreme Court of Justice) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ (President of the Consti- tutional Court) ประธานศาลปกครองสูงสุด (Pres- ident of the Supreme Administrative Court) อัยการสูงสุด (Prosecutor General) ตุลาการศาล

รัฐธรรมนูญ (Judge of the Constitutional Court) กรรมการการเลือกตั้ง (Election Commissioner) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (Ombudsman) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (Member of the State Audit Commission) ผู้พิพากษาหรือตุลาการ (Judge) พนักงานอัยการ (Public Prosecutor) ไปจนถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (High Ranking Official) และการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐในทุกระดับ ดังกล่าวครอบคลุมทั้งการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบเพื่อถอดถอนออกจากตำแหน่ง และการดำเนินการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงถือได้ว่ารัฐธรรมนูญดังกล่าวมีความประสงค์ที่จะสร้างกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ และนอกจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วยังได้มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ หรือกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกด้วย โดยกำหนดหน้าที่ดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 เป็นการเปิดช่องทางให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งโดยผ่านคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยการกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (มาตรา 59) เพื่อให้พิจารณา

นำข้อกล่าวหาดังกล่าวส่งต่อไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงหากผลว่ามีความผิดจริงตามข้อกล่าวหา ก็จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่ง และนำไปสู่การลงโทษโดยศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (The Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions) และกรณีเป็นการร้องขอให้ทรัพย์สินของแผ่นดิน เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ ประชาชนสามารถเป็นผู้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (มาตรา 75 วรรคหนึ่งและมาตรา 76)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พุทธศักราช 2550 มาตรา 248 ได้บัญญัติกลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการเพิ่มบทบาทและให้สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคพลเมืองในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ทั้งนี้ ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยภาคประชาชนนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติมาตรการในการตรวจสอบไว้ใน (มาตรา 248) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 16) ซึ่งทั้งสองบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดไว้

เป็นหลักการเดียวกันโดยให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาในกรณีที่เห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ใดขาดความเที่ยงธรรม (Acted Unjustly) จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย (Intentionally Violate the Constitution or Laws) หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง (Circumstance which is Seriously Detrimental to the Dignity of the Holding of Office) เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง แต่เนื่องจากบทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการในการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีการนำมาปฏิบัติ ดังนั้น มาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยภาคประชาชนจึงประสบปัญหาและอุปสรรค ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่บทบัญญัติของกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการควบคุม และตรวจสอบตรวจสอบ โดยการเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา โดยเฉพาะในประเด็นที่เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง โดยบทบัญญัติดังกล่าวยังไม่มีข้อความชัดเจนว่าการกระทำเช่นไรจึงจะถือว่าเป็นพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง จึงทำให้การตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยภาคประชาชนกระทำได้ยาก

ในวาระที่มีการเรียกร้องแก้ไขเพิ่มเติม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงเป็นความสำคัญ และความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาค้นคว้าในเรื่องการตรวจสอบอำนาจหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในประเด็นปัญหาตามมาตรา 248 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ซึ่งในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ ใช้คำว่า พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง โดยพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าถ้อยคำดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจนว่าการกระทำเช่นไรจะถือเป็นพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง การแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจกระทำได้โดยการกำหนดแนวทางที่ใช้ในการพิจารณาพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรงไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ว่ามีหลักเกณฑ์เช่นไรที่จะใช้พิจารณาพฤติการณ์ดังกล่าว หรือการกระทำเช่นไรจึงจะถือเป็นพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง โดยจะต้องศึกษาวิเคราะห์ และค้นหาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเพื่ออธิบายความดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจน นอกจากนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ชัดเจนในกรณีที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา 248 วรรคหนึ่ง ซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึง แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดองค์กรและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
2. เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับการควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
3. เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยภาคประชาชน
4. เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 248 วรรคหนึ่ง ในประเด็นคำว่า พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้ได้รูปแบบ (Model) ที่เหมาะสมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยภาคประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานศึกษาวิจัยนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จาก ตำรา หนังสือ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความ และคำวินิจฉัยของตุลาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยนำมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 248 วรรคหนึ่ง ในประเด็นที่ว่าพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรงว่าหมายถึงการกระทำในลักษณะใด และมีหลักเกณฑ์เช่นไร ตลอดจนค้นคว้าเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. หลักอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) โดยอำนาจอธิปไตยในทางกฎหมายมหาชนถือเป็นอำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศ และถือว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของรัฐ อันประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีสำคัญ ดังนี้

(1) อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ซึ่งถือว่าประชาชนทุกคนใช้อำนาจอธิปไตยเองในกิจการทั้งปวงโดยตรง อันเป็นระบอบการปกครองที่เรียกว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทางตรง (démocratie directe)

(2) แนวคิดที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติโดยเชื่อว่า เจตนารมณ์ของชาติเป็นเจตนารมณ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย เจตนารมณ์ของชาติจะแสดงออกได้ก็แต่โดยชาติ โดยผ่านผู้แทนของชาติ และผู้แทนที่ได้รับเลือกโดยประชาชนนั้น เมื่อได้รับเลือกแล้วไม่ใช่ผู้แทนของราษฎรที่เลือก แต่ถือว่าเป็นผู้แทนของชาติ อันเป็นแนวคิด ซึ่งก่อให้เกิดทฤษฎีของการเป็นผู้แทน (théorie représentative) เป็นการสนับสนุนการปกครองประชาธิปไตยโดยทางอ้อม (démocratie indirecte)

2. ทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Powers) อำนาจอธิปไตยไม่สามารถจะอยู่ที่คนเดียวได้ และต้องมีการถ่วงดุลอำนาจ รวมทั้งสามารถตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกันได้ อำนาจอธิปไตยจึงแยกออกได้เป็น 3 อำนาจ คือ (1) อำนาจนิติบัญญัติ (2) อำนาจบริหาร (3)

อำนาจตุลาการ ซึ่งการแบ่งแยกอำนาจดังกล่าวมิได้มุ่งหมายถึงการแบ่งแยกอำนาจเด็ดขาด แต่หมายถึงการแบ่งแยกองค์กรให้ทำหน้าที่แตกต่างกันออกไป เพื่อจะได้ช่วยกันควบคุมระหว่างกัน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การแบ่งแยกหน้าที่ (Separation of Functions) การจัดตั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นการเพิ่มเติมกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามหลักการแบ่งแยกอำนาจระหว่างองค์กรผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ซึ่งเป็นการแบ่งแยกหน้าที่ให้ละเอียดไปสู่องค์กร

3. หลักนิติรัฐ (État de droit) การแบ่งแยกอำนาจนำไปสู่หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจภายใต้หลักนิติรัฐ หมายถึง หลักการปกครองที่รัฐยอมตนเองอยู่ภายใต้ระบบกฎหมายและยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของตัวบทกฎหมายอันมีบทบัญญัติอันเป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพต่างๆ ของประชาชน การจัดตั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทางกลับกันหากองค์กรตามรัฐธรรมนูญใช้อำนาจตามกฎหมายให้เป็นที่ยุติหรือต้องถูกตรวจสอบได้ด้วยเช่นเดียวกัน โดยการตรวจสอบของภาคประชาชนซึ่งเป็นไปตามหลักนิติรัฐ

4. หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการที่ทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อให้มีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย

มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542) มี 6 หลักการ คือ (1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) (2) หลักคุณธรรม (Morality) (3) หลักโปร่งใส (Transparency) (4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) (5) หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) (6) หลักความคุ้มค่า (Efficiency)

5. กระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในต่างประเทศ สหราชอาณาจักร ถือว่าเป็นประเทศต้นกำเนิด (Origins) ของระบบ (Impeachment) ซึ่งเกิดจากประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของอังกฤษ จนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ (Conventions) ของรัฐสภาอังกฤษ รัฐสภาจะใช้วิธี (Impeachment) กล่าวหาและพิจารณาลงโทษรัฐมนตรีที่ใช้อำนาจในการทุจริต ประพฤติมิชอบหรือกระทำการขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ ซึ่งเป็นการใช้บังคับวิธีที่เรียกว่า Impeachment สำหรับตรวจสอบการใช้อำนาจโดยมิชอบของรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหาร และในทางตรงกันข้ามแนวความคิดของการใช้บังคับระบบ Impeachment สำหรับการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยมิชอบของฝ่ายบริหารโดยรัฐสภาของสหราชอาณาจักร ได้เจริญเติบโตในสหรัฐอเมริกา ทั้งที่มีระบบการปกครองแบบประธานาธิบดี (Presidential System) แตกต่างไปจากรัฐสภาของอังกฤษ โดยบัญญัติรองรับไว้ในรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1789 รวมไปถึงสาธารณรัฐที่สามของฝรั่งเศส (Troisième République Française) ที่มีระบบการปกครองกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี ซึ่งได้รับแนวความคิดในการตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจโดยมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเช่นเดียวกัน แต่ได้พัฒนาในรูปแบบของ

องค์กรที่เรียกว่า ศาลอาญาชั้นสูง ซึ่งได้บัญญัติรองรับในรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ค.ศ. 1958 โดยผู้ร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ระบบศาลธรรมดาไม่อาจเข้าใจระบบการบริหารที่ดีได้เท่าที่ควร และผู้พิพากษาอาจไม่กล้าพิจารณาคดี เพราะเกรงกลัวอิทธิพลของผู้ดำรงตำแหน่งทางฝ่ายบริหาร ซึ่งในปัจจุบัน ระบบการพิจารณาคดีความผิดของนักการเมืองฝรั่งเศสตามรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐฝรั่งเศส ค.ศ. 1958 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมใน ค.ศ. 1993 ได้จัดตั้งศาลอาญาแห่งสาธารณรัฐขึ้นเพื่อพิจารณาข้อกล่าวหาฟ้องร้องรัฐมนตรีกระทำความผิด โดยแยกออกจากศาลอาญาชั้นสูงที่มีอำนาจพิจารณากรณีประธานาธิบดีกระทำความผิดฐานทรยศต่อประเทศชาติร้ายแรง และนอกจากสามประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แล้วยังได้มีการใช้แพร่หลายในรัฐธรรมนูญอีกหลายประเทศ โดยได้บัญญัติวิธีการ Impeachment หรือการจัดตั้งองค์กรพิเศษขึ้นเพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยเฉพาะ ซึ่งจะมีกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐแตกต่างกันไป เช่น ICAC ของฮ่องกง หรือ ICAC (NSW) แห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรงต่อฝ่ายนิติบัญญัติในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร หรือ ACA ของมาเลเซีย หรือ CPIB สาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรงต่อฝ่ายบริหาร

อภิปรายผล

คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมไปถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการตรวจสอบทรัพย์สิน (Inspection of Assets) การกระทำที่เป็นการขัดกันของผลประโยชน์

(Conflict of Interests) การตรวจสอบเพื่อถอดถอนออกจากตำแหน่ง (Removal from Office) และการดำเนินการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (Criminal Proceedings Againsts Against Persons Holding Political Positions) ทั้งยังเป็นองค์กรที่เปิดช่องทางให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยผ่านคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการตรวจสอบโดยผ่านองค์กรตรวจสอบในทางกลับกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดวิธีการหรือกระบวนการและตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ตามที่บัญญัติมาตรา 248 ได้บัญญัติกลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไว้โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นการเพิ่มบทบาทและการให้สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคพลเมืองในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดโดยให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาในกรณีที่เห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ใดขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติกรรมที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง แต่เนื่องจากบทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการในการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีการนำมาปฏิบัติ ดังนั้น มาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่กรรมการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตแห่งชาติ โดยภาคประชาชนจึงประสบปัญหาและอุปสรรค ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่บทบาทของกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการควบคุม และตรวจสอบตรวจสอบโดยการเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา โดยเฉพาะในประเด็นที่เห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ใดมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง โดยบทบัญญัติดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนว่าการกระทำเช่นไรจึงจะถือว่าเป็นพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง รวมไปถึงปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในกรณีที่ภาคประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงมีข้อเสนอแนะทางกฎหมายดังต่อไปนี้

1. บัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะ คำว่า พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง โดยบัญญัติเพิ่มเติม มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ “พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง” หมายความว่า การกระทำความผิดอาญา การกระทำที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ความผิดในทางทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำที่เป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง

2. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในกรณีที่ภาคประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนี้

(1) ควรกำหนดเกณฑ์จำนวนลายมือชื่อจำนวนสองหมื่นรายชื่อ ในการเข้าชื่อยื่นถอดถอนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้ชัดเจนว่าคิดคำนวณมาจากจำนวนประชาชน หรือว่าวิธีการใด

(2) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการกล่าวหาของภาคประชาชน โดยบัญญัติเพิ่มเติม มาตรา 16 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง อย่างร้ายแรง และขอให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีการร้องขอให้ถอดถอนกรรมการออกจากตำแหน่งให้นำบทบัญญัติ มาตรา 60 และ มาตรา 61 มาใช้บังคับกับโดยอนุโลม

(3) บัญญัติเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้วุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการพิจารณาสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องขอให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ้นจากตำแหน่ง โดยการจัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการวิสามัญ

(4) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ขั้นตอนการกล่าวหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกระบวนการในการไต่สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ถูกร้องให้พ้นจากตำแหน่ง เช่น มาตรา 63 เมื่อ ประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา 61 หรือมาตรา 62 ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความร้องขอ ในกรณีนี้เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด 4 การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและส่งให้ประธานวุฒิสภายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความร้องขอจากประธานวุฒิสภา เป็นต้น

(5) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 248 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 16 โดยเฉพาะมติของวุฒิสภาในการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่ง เช่น มาตรา 248 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน

(6) บัญญัติเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะผลในทางกฎหมาย เช่น บัญญัติเพิ่มเติมมาตรา 16 ทวิ กรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการ นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้นในการดำรงตำแหน่งใดในทางการเมือง หรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ชลัช จงสีบพันธ์ และคณะ. (2550). การศึกษาวิเคราะห์ความเป็นอิสระขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). ธรรมนูญการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ: หน้าฝน.
- ตรีเพชร จิตรมहिมา (2554). เอกสารประกอบการเรียน: หลักนิติธรรม จริยธรรม และธรรมนูญการปกครอง. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นันทวัฒน์ บรมนันท์. (2540). ระบบการพิจารณาคดีความผิดทางอาญาของนักการเมืองระดับสูงในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2552). หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2538). รายงานการวิจัย ระบบการตรวจสอบการทุจริต (Impeachment). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- โกสิน พลกุล และชาญชัย แสงศักดิ์. (2553). หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- วิษณุ วรรณุญ. (2538). องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- สุรพล นิติไกรพจน์, อุดม รัฐอมฤต และคณะ. (2547). คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.